

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Komentar kretanja u sektoru nebankarskih finansijskih institucija na kraju polugodišta 2023. godine

Analiza finansijskog sektora u BiH na kraju polugodišta 2023. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, na kraju polugodišta 2023. godine, poslovale su 122 finansijske institucije koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH, i to u bankarskom sektoru 21 banka i jedna razvojna banka i u sektoru nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu koristi se statistički termin sektor Ostalih finansijskih institucija/sektor OFI) koji obuhvata 24 društva za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, 33 investiciona fonda, 4 lizing društva, 29 mikrokreditnih organizacija, 7 brokerskih kuća i 2 berze. Prikupljanje ove statistike vrši se u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-ovom Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms/SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilansa stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizovane podatke za nivo BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

Finansijske institucije u BiH	jun-22			dec-22			jun-23		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
Banke*	15	8	23	14	8	22	14	8	22
Društva za osiguranje i reosiguranje	12	14	26	12	14	26	11	14	25
Mikrokreditne organizacije	13	14	27	13	14	27	14	15	29
Investicioni fondovi	18	16	34	18	14	32	18	15	33
Lizing društva	5	0	5	4	0	4	4	0	4
Brokerske kuće	4	4	8	4	4	8	3	4	7
Berze	1	1	2	1	1	2	1	1	2
Ukupno	68	57	125	66	55	121	65	57	122

* Uključena Razvojna banka FBiH

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini, na kraju polugodišta 2023. godine, iznosila je 45,93 milijarde KM i veća je za 2,36 milijardi KM ili za 5,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Najveće učešće su i dalje imale banke, koje su učestvovala sa 87,6% u ukupnoj aktivni finansijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje učestvuju sa 2,58 milijardi KM, odnosno 5,6% od ukupne aktive finansijskog sektora. Poredeći sa stanjem na kraju polugodišta 2022. godine, društva za osiguranje i reosiguranje, investicioni fondovi, mikrokreditne organizacije i lizing društva bilježe porast aktive, dok je kod brokerskih kuća i berzi došlo do pada bilansne sume.

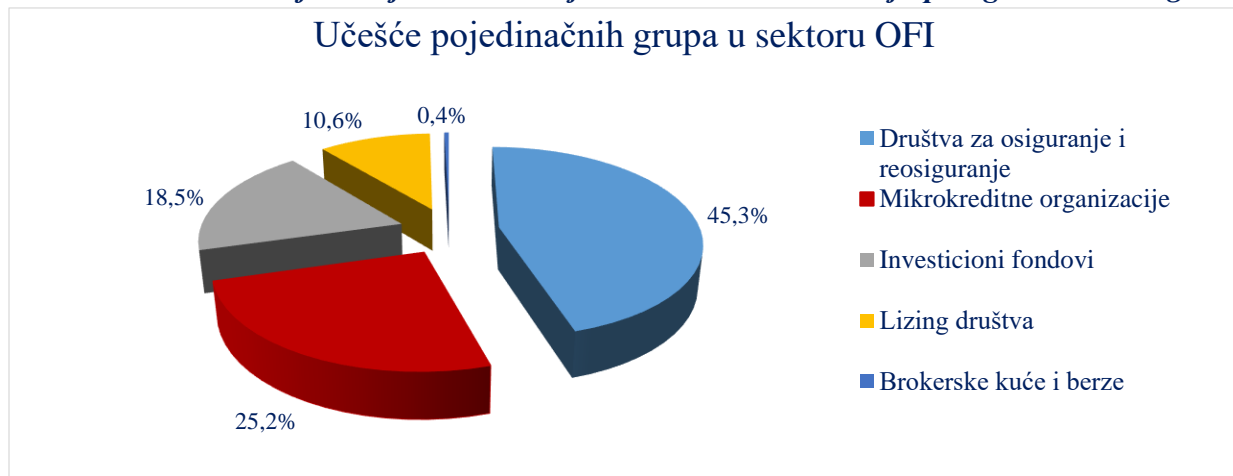
Finansijski sektor u BiH (milioni KM)

Finansijske institucije u BiH	06/2022		12/2022		06/2023		Indeks rasta aktive	
	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	Aktiva	Udio (%)	06.2023/06.2022	06.2023/12.2022
Banke	38.334,5	88,0	39.709,7	87,9	40.225,3	87,6	104,9	101,3
Društva za osiguranje i reosiguranje	2.416,5	5,5	2.472,2	5,5	2.586,6	5,6	107,0	104,6
Mikrokreditne organizacije	1.302,3	3,0	1.361,7	3,0	1.437,8	3,1	110,4	105,6
Investicioni fondovi	986,3	2,3	1.074,6	2,4	1.052,7	2,3	106,7	98,0
Lizing društva	499,0	1,1	533,8	1,2	602,6	1,3	120,7	112,9
Brokerske kuće	15,1	0,0	14,8	0,0	13,2	0,0	87,1	88,8
Berze	11,2	0,0	10,6	0,0	11,1	0,0	99,2	104,3
Ukupno za sektor	43.565,0	100,0	45.177,5	100,0	45.929,2	100,0	105,4	101,7

Sektor nebankarskih finansijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH, na dan 30.06.2023. godine, iznosilo je 5,70 milijardi KM i veće je za 236,2 miliona KM ili 4,3% u poređenju sa stanjem na kraju 2022. godine, a u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2022. godine veće je za 473,5 miliona KM ili 9,1%. Najveću aktivnu u okviru sektora OFI imala su društva za osiguranje i reosiguranje sa 2,59 milijardi KM, što predstavlja učešće od 45,3% u ukupnoj aktivni sektora OFI, zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,44 milijarde KM (25,2% učešća), investicioni fondovi sa 1,05 milijardi KM (18,5% učešća), lizing društva sa 602,6 miliona KM (10,6% učešća), preostalih 24,3 miliona KM (0,4% učešća) odnosi se na aktive brokerskih kuća i berzi u BiH.

Učešće nebankarskih finansijskih institucija u sektoru OFI na kraju polugodišta 2023. godine

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim učešćem u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na kraju polugodišta 2023. godine, poslovala su 24 društva za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 15 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 10 su kompozitna društva koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 45,3% učešća u ukupnom sektoru OFI. Bilansna suma sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem), na dan 30.06.2023. godine, iznosila je 2,58 milijardi KM i veća je za 114,4 miliona KM, odnosno 4,6% u odnosu na stanje na dan 31.12.2022. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 170,1 milion KM ili 7,0%.

Najznačajnije učešće u strukturi aktive imaju ostali depoziti (oročeni depoziti kod banaka), koji su na polugodištu 2023. godine iznosili 742,7 miliona KM, odnosno 28,7% ukupne vrijednosti aktive, zatim vrijednosni papiri i nefinansijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno entitetske obveznice, bilježe kontinuiran rast i na polugodištu 2023. godine veća su za 3,6% u odnosu na kraj 2022. godine, a u odnosu na 30.06.2022. godine za 4,6%.

U strukturi pasive najveće učešće, od 66,6%, imaju bruto tehničke rezerve koje su na dan 30.06.2023. godine iznosile 1,72 milijarde KM i veće su za 4,3% u odnosu na stanje na kraju 2022. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 6,0%.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilansna suma mikrokreditnih organizacija, na kraju polugodišta 2023. godine, iznosila je 1,44 milijarde KM i veća je za 76,1 milion KM ili 5,6% u odnosu na kraj 2022. godine, a u odnosu na kraj polugodišta 2022. godine veća je za 135,5 miliona KM ili 10,4%. Od ukupne bilansne sume, na mikrokreditne fondacije (MKF) odnosi se 619,2 miliona KM ili 43,1%, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 818,7 miliona KM ili 56,9%.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija, na kraju polugodišta 2023. godine, iznosio je 1,16 milijardi KM, što predstavlja 80,6% ukupne aktive. U poređenju sa stanjem na kraju 2022. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 73,8 miliona KM ili 6,8%, dok je u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2022. godine veći za 121,7 miliona KM ili 11,7%. Posmatrajući sektorsku strukturu plasiranih kredita, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,0%, a preostalih 3,0% odnosi se na mikrokredite odobrene pravnim licima.

Osnovni izvor sredstava mikrokreditnih organizacija su obaveze po uzetim kreditima, koje su na kraju polugodišta 2023. godine iznosile 726,1 milion KM ili 50,5% ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2022. godine za 57,3 miliona KM ili 8,6%, dok su u odnosu na kraj polugodišta 2022. godine veće za 81,6 miliona KM ili 12,7%. Ukupni kapital mikrokreditnih organizacija, na kraju polugodišta 2023. godine, iznosi 541,3 miliona KM ili 37,6% ukupne pasive i veći je za 18,1 milion KM ili 3,5% u odnosu na kraj 2022. godine, dok je u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2022. godine veći za 36,1 milion KM ili 7,2%.

Investicioni fondovi

Ukupna aktiva investicionih fondova, na kraju polugodišta 2023. godine, iznosila je 1,05 milijardi KM i manja je u odnosu na stanje na kraju 2022. godine za 21,9 miliona KM, odnosno 2,0%, a u poređenju sa stanjem na kraju polugodišta 2022. godine, veća je za 66,4 miliona KM ili 6,7%.

Ulaganja fondova u iznosu od 988,0 miliona KM čine 93,9% njihove ukupne aktive i veća su za 80,3 miliona KM ili 8,8% u odnosu na kraj 2022. godine, a u odnosu na stanje na dan 30.06.2022. godine, veća su za 152,1 milion KM ili 18,2%. U strukturi ulaganja fondova, najveće učešće imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 45,7%, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 35,7%, ulaganja u depozite 16,3% i najmanji procenat od 2,3% odnosi se na ulaganja u nekretnine.

